
Vergaderjaar 2010–2011

21 501-08

Milieuraad

Nr. 340

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2010

Hierbij doe ik u het verslag toekomen van de Milieuraad die op 14 oktober jl. plaatsvond.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
J. J. Atsma

MILIEURAAD 14 OKTOBER 2010

Op 14 oktober jl. vond onder Belgisch voorzitterschap de Milieuraad in Luxemburg plaats. Naast een lange lijst van zogenaamde diversenpunten stonden biodiversiteit, ggo's (genetisch gemodificeerde organismen) en klimaat op de agenda.

De Raad heeft drie sets Raadsconclusies aangenomen, namelijk over biodiversiteit, de EU inzet voor de komende klimaatconferentie in Cancún en over opties voor broeikasgasemmissiereductie van meer dan 20%. Alleen de Raadsconclusies over Cancún gaven aanleiding tot discussie, met name over voorwaarden waaronder de EU bereid is een tweede periode onder het Kyoto Protocol aan te gaan.

Ook wisselde de Raad van gedachten over het voorstel van de Commissie om lidstaten de mogelijkheid te geven om de teelt van ggo's op hun grondgebied te beperken of te verbieden. Lidstaten benadrukten dat de Raadsconclusies van december 2008 hierover strikt moeten worden uitgevoerd, dat nog niet alle actiepunten uit die Raadsconclusies zijn geïmplementeerd, en dat het komende advies van de Juridische Dienst van de Raad moet worden afgewacht. Lidstaten gaven te kennen dat het advies van de Juridische dienst van de Raad een belangrijk element is in hun oordeelsvorming.

Onder de diversenpunten gaf Nederland een korte terugkoppeling van het seminar «Environment and EU budget Modernisation», dat in september jl. in Den Haag plaatsvond ter voorbereiding op de aanstaande discussie over de financiële perspectieven voor 2014–2020.

Aangezien de Milieuraad plaats vond op de dag van de installatie van het nieuwe kabinet, werd Nederland vertegenwoordigd door de plaatsvervangend Permanente Vertegenwoordiger van de Europese Unie (PV-EU).

GGO's

De Commissie presenteerde het concept-voorstel om lidstaten de mogelijkheid te geven om de teelt van ggo's op hun grondgebied te kunnen beperken of verbieden. Daarbij stelde de Commissie dat het voorstel volledig in lijn is met de Raadsconclusies van 2008, en dat het strookt met WTO- en EU- verdragen en regelgeving. De lidstaten kunnen voor het eind van het jaar de aangepaste EFSA-richtlijnen verwachten voor de risicobeoordeling van ggo's, evenals het rapport over de sociaaleconomische gevolgen van ggo's. Ook komt de Commissie met voorstellen over etikettering van zaaigoed. De juridische aspecten van het voorstel zullen in het advies van de Juridische Dienst van de Raad worden belicht. De Commissie benadrukte dat de veiligheidsbeoordeling van ggo's een EU-zaak blijft. Lidstaten mogen de teelt van ggo's dus niet op grond van veiligheids- en milieuoverwegingen verbieden.

De lidstaten waren verdeeld over het voorstel. Het belang van strikte uitvoering van de Raadsconclusies van december 2008 werd in de discussie vaak onderstreept, waarbij ook gesteld werd dat nog niet alle actiepunten uit die Raadsconclusies zijn geïmplementeerd (zoals aanpassing van de EFSA-richtsnoeren, het rapport over de sociaaleconomische gevolgen, monitoring en inbreng van expertise en kennis). Ook werd herhaaldelijk verwezen naar het komende advies van de Juridische Dienst van de Raad, dat waarschijnlijk in zal gaan op de vraag of het voorstel WTO-conform is, en aan de eisen van de interne markt voldoet.

Nederland gaf aan het Commissievoorstel een stap in de goede richting te vinden. Daarnaast wacht ook Nederland de juridische details af, maar denkt dat het voorstel een werkbare juridische basis kan bieden voor lidstaten die teelt van ggo's op nationaal niveau willen reguleren. Eurocommissaris Dalli (Volksgezondheid) vond de discussie, ondanks de uiteenlopende meningen, bemoedigend.

Biodiversiteit

In de Raadsconclusies biodiversiteit is de EU inzet neergelegd voor de 10e Conference of the Parties (CoP) van de Convention on Biological Diversity (CBD) in Nagoya, Japan, die plaatsvindt van 19 tot 30 oktober. In de Raad bleek brede overeenstemming te zijn over deze conclusies. Belangrijkste punten daarin zijn de noodzaak van een nieuw strategisch plan voor de CBD, afspraken over de versterking van financiële instrumenten en afronding van de internationale onderhandelingen voor een eerlijke verdeling van de opbrengsten uit het gebruik van genetische bronnen en toegang daartoe. Diverse lidstaten benadrukten het belang van het nadenken over een financieringsmechanisme. Het voorzitterschap noemde in dit verband ook de in september georganiseerde Conferentie van Gent over biodiversiteit. In de «Boodschap uit Gent» werd gewezen op de voornaamste beleidsopties voor biodiversiteit na 2010. Nederland sprak zich uit voor een ambitieus en realiseerbaar biodiversiteitsbeleid. Daarbij hoort ook de discussie over financiering. Met het mondiale financieringstekort voor biodiversiteit in het achterhoofd, is Nederland voorstander van een internationaal financieringsmechanisme dat met name gericht moet zijn op het aantrekken van private investeringen. Ook bood Nederland de andere lidstaten de PBL-studie «Rethinking Global Biodiversity» aan, daarbij toelichtend dat de studie zich vooral richt op mogelijke strategieën voor structurele veranderingen in productie en consumptie. De studie geeft aan dat het verlies aan biodiversiteit het best bestreden kan worden met een gecombineerde aanpak van verschillende beleidsopties.

Klimaat; Commissiemededeling 20–30%

De Raadsconclusies over de analyse van de Commissie om verder te gaan dan 20% emissiereductie werden door de Raad aangenomen. De conclusies verwijzen onder andere naar de «roadmap» 2050 van de Commissie, inclusief beleidsopties tot 2020. In de Raad werd benadrukt dat de EU zich in Cancún een betrouwbare partner moet tonen. Ook kwam de wens van enkele lidstaten naar voren dat de discussie over een eventuele overgang naar een 30% broeikasgasreductie gebaseerd zou moeten zijn op een analyse van de mogelijke gevolgen en kosten-baten op nationaal niveau.

Nederland steunde de Raadsconclusies, waarbij Nederland aangaf dat een gehaast besluit om naar een reductiedoelstelling van 30% te gaan niet nodig is. Wel is Nederland ervan overtuigd dat de eerder geformuleerde doelen wel als heldere en geloofwaardige EU-ambitie op tafel moet blijven. Daarom is het voor de EU van belang om, naast de risico's, ook te kijken naar de kansen en de lange termijn baten die een verdere reductie biedt.

Klimaat; Cancún

De Raadsconclusies voor Cancún werden besproken tijdens en na de lunch. Tijdens de discussie tekenden zich twee visies af. Enerzijds bestond de mening dat de EU zich moet uitspreken voor een verlenging van Kyoto zonder voorwaarden. Anderzijds werd een verlenging alleen ondersteund onder voorwaarde dat de andere ontwikkelde landen vergelijkbare inspanningen leveren. Een langdurige discussie resulteerde in een middenkoers; de EU is bereid verlenging van Kyoto te overwegen als onderdeel van een breder akkoord. Dit akkoord zou onder andere, en bij voorkeur, een juridisch verdrag kunnen inhouden. Er was overeenstemming dat de verwachtingen van Cancún moeten worden gematigd. Ook werd ervoor gepleit dat de EU naar buiten toe sterker met één stem zou moeten spreken. Verder werden de lidstaten die hun bijdrage aan het

«fast start finance» nog niet naar buiten hebben gebracht verzocht dat nu zo snel mogelijk te doen via de website die op Nederlands initiatief is gelanceerd. Desgevraagd gaf Nederland aan dat de VS en Japan binnenkort hun cijfers naar buiten brengen. Ook bood Nederland aan om EU-lidstaten die nog met vragen zitten te helpen. Nederland verzocht verder het voorzitterschap en de Commissie om een nog sterkere coördinerende rol op zich te nemen bij de vele informele en bilaterale initiatieven die lopen naast de officiële tekstonderhandelingen.

Diversen

Deze Raad kenmerkte zich door een groot aantal diversenpunten, waarvan een aantal pas daags voor de Raad werd geagendeerd. Vanwege tijdgebrek zijn de punten in hoog tempo doorgelopen en is er door lidstaten nauwelijks gereageerd op de gepleegde interventies onder de diversenpunten.

Milieuramp in Hongarije

Hongarije ging in op de toestand in het westen van Hongarije na de overstroming van rode modder als gevolg van het breken van de dam bij een waterreservoir van de aluminiumfabriek van Ajka, regio Veszprém. Ook gaf Hongarije een toelichting op de maatregelen die de autoriteiten hebben genomen om de gevolgen van het ongeluk het hoofd te bieden. De voorzitter betuigde namens de Raad haar medeleven met de slachtoffers en de getroffen in het gebied.

Internationale governance op milieugebied

Finland vroeg aandacht voor de bijeenkomst die van 21 tot 23 november a.s. in Helsinki zal plaatsvinden. Finland hoopt op deelname op hoog niveau door lidstaten, en benadrukte dat EU lidstaten actief de dialoog zouden moeten opzoeken met derde landen en het maatschappelijk middenveld. Ook vindt Finland het van belang om het momentum vast te houden tot Rio+20 (mei 2012), omdat internationale milieu-governance hoog op de agenda zal staan.

Evaluatie van de communautaire strategie voor kwik

Onder dit diversenpunt riep Zweden op tot een evaluatie van de EU-kwikstrategie, waartoe de Commissie momenteel de mogelijkheden onderzoekt. De herziening zou volgens Zweden moeten leiden tot een aanscherping van de Europese strategie, een verdere beperking van de kwikemissies en een versterking van de EU-positie in de mondiale kwikonderhandelingen. In dit kader stelde Zweden de wereldconferentie in januari 2011 (Japan) als een goede kans te zien voor de EU om invloed uit te oefenen.

Voorstel voor Europese criteria voor niet langer als afvalstof aan te merken stoffen

De Commissie heeft de Raad via een notitie informatie verstrekt over de bevindingen van het Comité voor de aanpassing aan de techniek betreffende een ontwerpverordening inzake criteria voor niet langer als afvalstof aan te merken stoffen. De Commissie lichtte deze notitie kort toe. Het Comité heeft nog geen besluit kunnen nemen over de aanpassing van de ontwerpverordening, maar het voorstel zal nu op korte termijn ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad.

Conferentie inzake vleermuizen

Op 20-22 september jl. vond in Tsjechië de zesde bijeenkomst van de verdragsluitende partijen onder EUROBATS inzake de bescherming van Europese vleermuizen plaats. Tsjechië vertelde dat tijdens de bijeenkomst een beheersplan voor 2011–2014 is aangenomen, en dat er onder andere 4 nieuwe soorten zijn toegevoegd aan de lijst met beschermde vleermuizen in Europa.

Belangrijkste evenementen op milieugebied georganiseerd door het voorzitterschap

Het voorzitterschap verwees de Raad naar de schriftelijke terugkoppelingen over een aantal door het voorzitterschap georganiseerde evenementen op Europees milieugebied. Het Voorzitterschap rapporteerde onder andere over een conferentie inzake bio-afval (21 september 2010), over «European Sustainable Development Network» (4-6 juli 2010) en over nanomaterialen (14 september).

Staatssteun voor kolenmijnen

De Commissie heeft een voorstel uitgebracht voor een verordening ter bevordering van de sluiting van niet-concurrentiekrachtige steenkoolmijnen, en lichtte dit toe aan de Raad. Het behandeltraject van dit voorstel loopt via de Concurrentiekrachtraad. Steun aan kolenmijnen is volgens de algemene staatssteunregels niet geoorloofd. Toch heeft de Commissie, om zwaarwegende sociale redenen, ervoor gekozen om een beperkte overgangsperiode toe te kennen.

Seminar financiële perspectieven

Nederland gaf een terugkoppeling van het seminar «Environment and EU Budget Modernisation» dat op 21 jl. in Den Haag plaatsvond. Het seminar is door Nederland georganiseerd in het kader van de onderhandelingen over de financiële perspectieven. Nederland gaf aan te verwachten dat klimaat en energie en ook verduurzaming belangrijke onderwerpen worden bij de onderhandelingen over de toekomstige financiële perspectieven. Dit moet mede in het licht van de financiële crisis worden gezien. Het seminar ging in op drie thema's: «climate and energy policy», «greening and climate proofing the budget» en « financing of environmental aspects of EU2020». Uit het seminar kwam de roep naar voren om actieve bemoeienis van de EU milieuministers. Verder werd in het seminar breed gedeeld dat het belangrijk is om gezamenlijk verder te werken aan een stevige inhoudelijke onderbouwing, en dat daarom de Milieuraad actief betrokken moet raken bij de discussie over de financiële perspectieven.

Raadpleging belanghebbenden

De Commissie verwees naar enkele raadplegingen die hebben plaatsgevonden, te weten:

- Verslag en eventueel voorstel inzake een methode voor emissies als gevolg van wijzigingen in de koolstofvoorraden veroorzaakt door indirecte veranderingen in landgebruik;
- Mededeling over een stappenplan voor een koolstofarme economie tegen 2 050, mede met het oog op het bepalen van de vereiste scenario's voor 2030;
- Mededeling betreffende de interpretatie van de aanpassing aan en beperking van de klimaatverandering in het beleid van de Europese

Unie en de aanpassing van de financiële instrumenten van de EU aan de klimaatverandering.

De Commissie ging hier inhoudelijk niet op in. De uitkomsten van deze raadplegingen vormen een belangrijke bijdrage aan de positiebepaling van de Commissie.

Jaarverslag inzake Kyoto doelstellingen

De Commissie memoreerde de conclusies van het jaarverslag inzake de realisatie van de Kyoto doelstellingen, die eerder die week gepubliceerd waren. Volgens de prognose zullen de EU 15-landen over de periode van 2008 tot 2012 hun emissies met 10.4% verlagen (dus meer dan de 8% waar deze landen zich aan hadden gecommitteerd). Ook tien van de twaalf lidstaten die na 2004 zijn toegetreden doen het uitstekend. De totale reductie wordt geschat op 17.3 %. De EU hiermee een goed signaal af, al komt dit mede door de recessie.

Luchtvaart en klimaatverandering

Refererend aan de driejaarlijkse vergadering van de ICAO zei de Commissie dat in ICAO-verband gestreefd moet worden naar overeenstemming over CO2 emissiereductie in de burgerluchtvaart. De EU houdt evenwel vast aan haar eigen emissiereductiedoelstellingen zolang er geen gezamenlijke doelstelling is. Bij de discussie binnen ICAO heeft de EU aangegeven dat de regels voor marktgebaseerde maatregelen ook van toepassing zullen zijn op luchtvaartmaatschappijen uit derde landen.

Uitvoering «NKR 300-proces»

De Commissie zal de komende dagen een besluit aannemen over een programma om te komen tot een «low carbon economy». Daarna zal een aanbesteding worde uitgeschreven. Het gaat om ongeveer 4.5 miljard euro die verkregen wordt uit de veiling van 300 miljoen CO2 emissierechten.

Kandidatuur Spanje voor voorzitterschap Bureau Beheersraad van UNEP

Tijdens de eerste plenaire vergadering van de UNEP Governing Council 21-25 februari 2011 in Nairobi zullen de leden voor het Bureau van de Governing Council worden verkozen voor de periode 2011–2012. Spanje zal zich kandidaat stellen voor het voorzitterschap. In mei 2012 zal de volgende VN Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling (UNCSD) in Brazilië plaatsvinden. Tot die tijd zal nog veel werk moeten worden gedaan om de milieupijler op te nemen in het kader van duurzame ontwikkeling.